# DOMSTOLENS DOM
26. marts 1996 *

I sag C-238/94,

angående en anmodning, som Tribunal des affaires de sécurité sociale du Tarn-et-Garonne (Frankrig) i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

**José García m.fl.**

mod

**Mutuelle de prévoyance sociale d'Aquitaine m.fl.,**

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 2, stk. 2, i Rådets direktiv 92/49/EØF af 18. juni 1992 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende direkte forsikringsvirksomhed bortset fra livsforsikring og om ændring af direktiv 73/239/EØF og 88/357/EØF (tredje skadesforsikringsdirektiv) (EFT L 228, s. 1),

har

## DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, G.C. Rodríguez Iglesias, afdelingsformændene D.A.O. Edward, J.-P. Puissochet og G. Hirsch samt dommerne F.A. Schockweiler,

* Processprog: fransk.

J.C. Moitinho de Almeida (refererende dommer), P.J.G. Kapteyn, C. Gulmann, J.L. Murray, P. Jann og H. Ragnemalm,

generaladvokat: G. Tesauro
justitssekretær: ekspeditionssekretær D. Louterman-Hubeau,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— García m.fl. ved advokat Richard Marcou, Montpellier

— Mutuelle de prévoyance sociale d'Aquitaine m.fl. ved advokat Régis Waquet, Hauts-de-Seine

— den franske regering ved directeur adjoint Edwige Belliard, Udenrigsministeriets direction des affaires juridiques, og secrétaire des affaires étrangères Claude Chavance, samme ministerium, som befuldmægtigede

— den tyske regering ved Ministerialrat Ernst Röder, Forbundsøkonomiministeriet, og Oberregierungsrat Bernd Kloke, samme ministerium, som befuldmægtigede

— den spanske regering ved Director General de Coordinación Jurídica e Institucional Comunitaria Alberto José Navarro Gonzaléz og Abogada del Estado Gloria Calvo Díaz, Servicio Jurídico del Estado, som befuldmægtigede

— den nederlandske regering ved assistent-juridisch adviseur, professor J. G. Lammers, som befuldmægtiget

— den finske regering ved fungerende chef for Udenrigsministeriets Juridiske Afdeling, afdelingschef Ora Meres-Wuori, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Dimitrios Gouloussis, som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 6. februar 1996 er afgivet mundtlige indlæg af José Carcía m.fl. ved advokat Laurence Fourrier, Montpellier, Mutuelle de prévoyance sociale d'Aguitaine m.fl. ved advokat Régis Waquet, den franske regering ved Claude Chavance, den spanske regering ved Gloria Calvo Díaz, den finske regering ved lovgivningskonsulent, afdelingschef i Den Juridiske Tjenestes Kontor for Domstolen, Tuula Pynnä, som befuldmægtiget, og af Kommissionen ved Dimitrios Gouloussis,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 29. februar 1996,

afsagt følgende

## Dom

1 Ved dom af 7. juni 1994, indgået til Domstolen den 22. august 1994, har Tribunal des affaires de sécurité sociale du Tarn-et-Garonne i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudiciel spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 2, stk. 2, i Rådets direktiv 92/49/EØF af 18. juni 1992 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende direkte forsikringsvirksomhed bortset fra

livsforsikring og om ændring af direktiv 73/239/EØF og 88/357/EØF (tredje skadesforsikringsdirektiv) (EFT L 228, s. 1).

2 Dette spørgsmål er blevet rejst under flere sager til anfægtelse af afgørelser om inddrivelse af ikke-erlagte socialsikringsbidrag over for sagsøgerne i hovedsagen.

3 De i sagen omhandlede sociale sikringsordninger er sygeforsikring og moderskabsforsikring for selvstændige erhvervsdrivende, der ikke driver landbrug, alderspensionsforsikring for håndværkere og alderspensionsforsikring for beskæftigede i industri og handel.

4 Sagsøgerne i hovedsagen har gjort gældende, at det monopol, der ved den franske lovgivning er blevet etableret inden for social sikring, er i strid med fællesskabsretten og navnlig med direktiv 92/49.

5 Den forelæggende ret bemærker, at direktiv 92/49 efter direktivets artikel 2, stk. 2, »hverken finder anvendelse på de forsikringer og transaktioner eller selskaber og institutioner, som direktiv 73/239/EØF ikke finder anvendelse på, eller på de organer, der er nævnt i artikel 4 i dette«. Efter artikel 2, stk. 1, litra d), i Rådets første direktiv 73/239/EØF af 24. juli 1973 om samordning af de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om adgang til udøvelse af direkte forsikringsvirksomhed bortset fra livsforsikring (EFT L 228, s. 3), vedrører dette direktiv ikke »forsikringer, der er omfattet af en lovbestemt social sikringsordning«.

6 Den forelæggende ret spørger imidlertid, om artikel 2, stk. 2, i direktiv 92/49 ikke, når henses til flere af betragtningerne til dette direktiv, skal fortolkes således, at

denne bestemmelse kun skal gælde for de sociale sikringsordningers strukturelle spørgsmål, mens disse ordningers materielretlige spørgsmål, dvs. dækningen af de forsikrede risici (alderdom, sygdom og invaliditet) fortsat er omfattet af direktivet og derfor holdt uden for det ved den franske lovgivning etablerede monopol.

7 Den nationale ret har i den forbindelse henvist til første, tredje, tiende, femtende, tyvende og toogtyvende og treogtyvende betragtning, der har følgende ordlyd:

»1) Det er nødvendigt at gennemføre det indre marked for direkte forsikringsvirksomhed bortset fra livsforsikring på grundlag af både reglerne om fri etableringsret og reglerne om fri udveksling af tjenesteydelser for at gøre det lettere for forsikringsselskaber med hjemsted i Fællesskabet at dække risici, der består inden for Fællesskabet.

3) Direktiv 88/357/EØF udgør derfor et vigtigt skridt hen imod en indbyrdes tilnærmelse af de nationale markeder inden for et integreret marked, et skridt, som bør suppleres med andre fællesskabsinstrumenter med det formål at give alle forsikringstagere, uanset deres art eller størrelse eller arten af den risiko, som skal forsikres, mulighed for at benytte ethvert forsikringsselskab med hjemsted i Fællesskabet, som udøver sin virksomhed dér i henhold til reglerne om fri etableringsret, samtidig med at der sikres dem en tilstrækkelig beskyttelse.

10) Det indre marked indebærer et område uden indre grænser med adgang til at udøve enhver form for forsikringsvirksomhed bortset fra livsforsikring i hele Fællesskabet, og ethvert behørigt tilladt forsikringsselskab får derfor mulighed for at dække en hvilken som helst af de risici, der er omhandlet i bilaget

til direktiv 73/239/EØF; med henblik herpå er det nødvendigt at ophæve den monopolstilling, der i nogle medlemsstater er indrømmet visse organer med hensyn til dækning af bestemte former for risici.

15) I afventning af et direktiv om investeringsydelser, som bl.a. harmoniserer begrebet organiseret marked, er det nødvendigt med henblik på nærværende direktiv og uden at foregribe den senere harmonisering at fastlægge en midlertidig definition af dette begreb, som vil blive afløst af den definition, der er harmoniseret på fællesskabsplan, og som pålægger markedets hjemland det ansvar, som nærværende direktiv midlertidigt pålægger forsikringsselskabets hjemland.

20) Medlemsstaterne skal kunne sikre, at forsikringsprodukterne og de aftaledokumenter, der anvendes ved dækning af risici, der består på deres område, hvad enten der er tale om virksomhed udøvet i henhold til reglerne om fri etableringsret eller i henhold til reglerne om fri udveksling af tjenesteydelser, overholder gældende specifikke retsregler begrundet i almene hensyn; de tilsynsordninger, der skal anvendes, bør tilpasses kravene i det indre marked uden at være en forudsætning for udøvelsen af forsikringsvirksomhed; det forekommer ikke rimeligt at opretholde ordninger med forudgående godkendelse af forsikringsbetingelserne; der bør derfor indføres andre ordninger, som passer bedre til kravene i det indre marked, og som gør det muligt for samtlige medlemsstater at sikre forsikringstagerne den fornødne beskyttelse.

22) I visse medlemsstater træder privat eller frivilligt indgået sygeforsikring delvis eller fuldstændig i stedet for den sygesikring, der er indbygget i de sociale sikringsordninger.

23) Arten og de sociale konsekvenser af sygeforsikringsaftalerne gør det berettiget, at myndighederne i den medlemsstat, hvor risikoen består, løbende kræver anmeldelse af de almindelige og specielle aftalebetingelser med henblik på kontrol af, at disse aftaler delvis eller fuldstændigt træder i stedet for den sygesikring, der er indbygget i den sociale sikringsordning; denne kontrol må ikke være en betingelse for afsætning af forsikringsprodukterne; sygeforsikring, som delvist eller fuldstændigt træder i stedet for den sygesikring, der er indbygget i den social sikringsordning, adskiller sig på grund af sit særpræg fra anden skadeforsikring og fra livsforsikring, eftersom det er nødvendigt at sikre, at forsikringstagerne reelt har adgang til en privat eller frivilligt indgået sygeforsikring uanset alder eller sundhedstilstand.«

8 På baggrund heraf har den forelæggende ret besluttet at udsætte sagen og anmode Domstolen om en præjudiciel afgørelse af følgende spørgsmål:

»Vedrører bestemmelserne i artikel 2, stk. 2, i De Europæiske Fællesskabers direktiv af 18. juni 1992 helt eller delvist de områder, som den lovbestemte sociale sikringsordning i Frankrig finder anvendelse på?«

9 Det må fastslås, at der ikke findes holdepunkter for at fortolke artikel 2, stk. 2, i direktiv 92/49 således, at dækning af de risici, som de i hovedsagen omtvistede sociale sikringsordninger omfatter, henhører under direktivets anvendelsesområde.

10 Det er nemlig i denne bestemmelse klart angivet, at direktivet ikke blot er uanvendeligt på institutioner inden for social sikring (»selskaber og institutioner«), men også på de forsikringer og transaktioner, disse som sådanne udfører.

11 Når henses til den klare og nøjagtige formulering af artikel 2, stk. 2, er det ufornødent at undersøge betragtningerne til direktiv 92/49 for at fastslå, hvad der er denne bestemmelses genstand eller hvilken rækkevidde den har.

12 I alt fald skal det navnlig for så vidt angår tiende, toogtyvende og treogtyvende betragtning bemærkes dels, at den ophævelse af monopoler, der er omhandlet i første betragtning kun gælder de monopoler, hvis virksomhed omfattes af direktiv 92/94, og som er virksomheder i EF-traktatens artikel 85, 86 og 90's forstand, dels, at der i medlemsstaterne fortsat findes to former for sygeforsikring, hvoraf den ene er privat sygeforsikring, som omtales i de sidste betragtninger, mens den anden har karakter af social sikringsordning, der er holdt uden for direktivets anvendelsesområder.

13 I øvrigt kunne, som anført af generaladvokaten i punkt 9 i forslaget til afgørelse, direktiv 92/49, der er udstedt med hjemmel i EØF-traktatens artikel 57, stk. 2, og artikel 66, ikke indeholde bestemmelser om social sikring, der omfattes af andre bestemmelser i fællesskabsretten.

14 Der skal endelig henvises til Domstolens dom af 17. februar 1993, forenede sager C-159/91 og C-160/91, Poucet og Pistre (Sml. I, s. 637, præmis 13), hvorefter socialsikringsordninger, der som de i hovedsagen omhandlede er baseret på solidaritetsprincippet, må udformes som et system med obligatorisk medlemskab, som er uomgængeligt nødvendigt, hvis der skal være tale om solidaritet og økonomisk ligevægt mellem ordningerne. Såfremt artikel 2, stk. 2, i direktiv 92/49 skulle fortolkes på den af den forelæggende ret omtalte måde, ville reglen om obligatorisk medlemskab blive afskaffet, og de pågældende ordninger ville derfor ikke fortsat kunne bestå.

15 Domstolen har imidlertid også peget på, at medlemsstaterne fortsat har kompetence til at udforme deres socialsikringsordninger (jf. ovennævnte Poucet og Pistre-dom, præmis 6, og dom af 7.2.1984, sag 238/82, Duphar m.fl., Sml. s. 523, præmis 16).

16 Den nationale rets spørgsmål skal derfor besvares med, at artikel 2, stk. 2, i direktiv 92/49 skal fortolkes således, at socialsikringsordninger som de i hovedsagen omhandlede ikke er omfattet af direktiv 92/49's anvendelsesområde.

## Sagens omkostninger

17 De udgifter, der er afholdt af den franske, den tyske, den spanske, den nederlandske og den finske regering samt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Tribunal des affaires de sécurité sociale du Tarn-et-Garonne ved dom af 7. juni 1994, for ret:

**Artikel 2, stk. 2, i Rådets direktiv 92/49/EØF af 18. juni 1992 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende direkte forsikringsvirksomhed bortset fra livsforsikring og om ændring af direktiv 73/239/EØF og**

**88/357/EØF (tredje skadesforsikringsdirektiv) skal fortolkes således, at socialsikringsordninger som de i hovedsagen omhandlede ikke er omfattet af direktiv 92/49's anvendelsesområde.**

Rodríguez Iglesias Edward Puissochet

Hirsch Schockweiler Moitinho de Almeida

Kapteyn Gulmann Murray

Jann Ragnemalm

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 26. marts 1996.

R. Grass G.C. Rodríguez Iglesias

Justitssekretær Præsident